

UZASADNIENIE

wyroku wydanego na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 czerwca 2019 roku

Powódka J. M. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od (...) spółki akcyjnej w W. kwoty 400 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 4 września 2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że na podstawie rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie EWG nr 295/91, nabyła ona prawo do ubiegania się o odszkodowanie z tytułu opóźnienia 26 lipca 2018 r. lotu o numerze (...) wykonywanego na trasie z A. do W., realizowanego przez pozwanego przewoźnika (pozew – k. 1- 2v).

W skutecznie złożonym sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany (...) spółka akcyjna w W. zaskarżył powyższe orzeczenie w całości, a nadto wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł zarzut braku zasadności roszczenia wskazując, że opóźnienie lotu było spowodowane wystąpieniem nadzwyczajnych okoliczności, tj. niekorzystanymi warunkami pogodowymi panującymi w całej Europie (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 15- 17).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. w dniu 26 lipca 2018 r. stawiła się do odprawy pasażerów lotu nr (...) na trasie z portu lotniczego w A. do portu lotniczego w W., realizowanego przez pozwanego przewoźnika (...) S.A. Lot ten uległ opóźnieniu wynoszącemu ponad trzy godziny (okoliczności bezsporne, dowody: karta pokładowa – k. 7).

Odległość pomiędzy lotniskiem w A. a portem lotniczym w W. jest większa niż 1500 km (okoliczność bezsporna).

Pismem z 27 sierpnia 2018 r. J. M. wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 400 euro, w terminie do 3 września 2018 r., na wskazany numer rachunku bankowego, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (okoliczności bezsporne, dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 4- 5).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz twierdzeń przyznanych wprost i niezaprzeczonych przez strony przeciwne, na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c.

Sąd oddalił wnioski pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodów z dokumentów dołączonych do sprzeciwu od nakazu zapłaty. W tym zakresie należało wskazać, że w ramach złożonych wydruków nie znalazły się jakiegokolwiek odwołania do przedmiotowego lotu i w związku z tym brak było możliwości poczynienia ustaleń dotyczących przyczyny uniemożliwiającej planowe wykonanie lotu o nr (...). Z treści dokumentów wynikało jedynie, że we wskazanej dacie w niektórych częściach Europy występowały trudne warunki atmosferyczne, jednak nie zostało wskazane jakie znaczenie miały te przeszkody na możliwość wykonywania konkretnych operacji realizowanych z konkretnych portów lotniczych. Nadto przedmiotowe wydruki i dokumenty są jedynie dowodem na to, że w określonym czasie i określonym medium (Internet) zawarto prognozy pogody dla danego obszaru. W ocenie Sądu przedłożone wydruki nie pozwalały na ustalenie okoliczności istotnych z punktu widzenia zasadności powództwa i ostatecznie więc wnioski dowodowe zostały w tym zakresie oddalone.

Sąd pominął wnioski dowodowe zawarte w punktach 1-3 rubryki 8 formularza pozwu, gdyż okoliczności na jakie dowody zostały powołane, nie były przez pozwanego kwestionowane.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie rozważań należy zaznaczyć, że Sąd rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 1481 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

Z uwagi na zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy, który w ocenie Sądu należy uznać za wystarczający oraz okoliczność, że żadna ze stron nie złożyła w pierwszym piśmie procesowym wniosku o przeprowadzenie rozprawy Sąd, mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych, uznał że przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie jest konieczne.

Podstawę prawną dochodzonego przez powódkę żądania stanowiły przepisy Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz. U. UE L z dnia 17 lutego 2004 r.). Ochrona na podstawie przepisów tego Rozporządzenia obejmuje nie tylko pasażerów lotów regularnych, ale również pasażerów lotów nieregularnych, w tym także loty stanowiące część zorganizowanych wycieczek (motyw piąty Rozporządzenia). W myśl art. 5 ust. 1 lit. c Rozporządzenia w przypadku odwołania lotu pasażerowie, których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 7, chyba że:

- i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu; lub
- ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu; lub
- i) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Stosownie do art. 7 ust. 1 rozporządzenia pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości:

- a) 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1.500 kilometrów,
- b) 400 EUR dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1.500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1.500 do 3.500 kilometrów,
- c) 600 EUR dla wszystkich innych lotów niż loty określone w lit. a) lub b).

Przy określeniu odległości, podstawą jest ostatni cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowanego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu.

Przy tym uprawnienie do żądania odszkodowania zostało rozciągnięte na pasażerów lotów opóźnionych, jeżeli z powodu tych lotów poniosą stratę czasu wynoszącą co najmniej trzy godziny, czyli jeżeli przybędą do ich miejsca docelowego co najmniej trzy godziny po pierwotnie przewidzianej przez przewoźnika lotniczego godzinie przylotu. Ochrona na podstawie przepisów powołanego Rozporządzenia obejmuje ponadto nie tylko pasażerów lotów regularnych, ale również pasażerów lotów nieregularnych, w tym także loty stanowiące część zorganizowanych wycieczek (motyw piąty Rozporządzenia).

W okolicznościach niniejszej sprawy niekwestionowany przez pozwanego pozostawał fakt odbycia przez powódkę podróży (...) w dniu 26 lipca 2018 r. oraz że lot ten realizowany przez pozwanego był opóźniony, zaś czas opóźnienia

wynosił ponad 3 godziny. Poza sporem pozostawało również, że odległość liczona metodą po ortodromie pomiędzy lotniskiem na A. a lotniskiem w W. wynosi więcej niż 1.500 kilometrów.

Pozwany zakwestionował natomiast zasadność zgłoszonego roszczenia powołując się na wystąpienie niekorzystanych warunków pogodowych, skutkujących opóźnieniem lotu (...), a więc podniósł zarzut wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności wyłączających odpowiedzialność odszkodowawczą przewoźnika. Sąd uznał jednak ten zarzut za niezasadny.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 Rozporządzenia ciężar wykazania, że odwołanie lotu wynikało z nadzwyczajnych okoliczności, których nie można było uniknąć mimo podjęcia wszelkich racjonalnych środków, spoczywa na przewoźniku obsługującym lot. Odnosząc się do kwestii wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności zwalniających przewoźnika lotniczego z obowiązku wypłaty stosownego odszkodowania, należy w pierwszej kolejności podnieść, że zgodnie z treścią punktu 14 preambuły rozporządzenia okoliczności te mogą zaistnieć w szczególności w przypadku destabilizacji politycznej, warunków meteorologicznych, zagrożenia bezpieczeństwa, nieoczekiwanych wad mogących wpłynąć na bezpieczeństwo lotu oraz strajków mających wpływ na działalność przewoźnika. Choć jest to otwarty katalog i pojawić się mogą inne sytuacje uzasadniające zwolnienie przewoźnika od obowiązku wypłaty zryczałtowanego odszkodowania, to jednak zawsze muszą mieć one w stosunku do przewoźnika lotniczego charakter zewnętrzny.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że co do zasady nie budzi wątpliwości, że złe warunki atmosferyczne mogą stanowić nadzwyczajną i niezależną od przewoźnika przyczynę opóźnienia, jeśli nie mógł on ich racjonalnie przewidzieć i uwzględnić w ramach normalnego wykonywania działalności w danym czasie. Niemniej jednak, twierdzenia pozwanego nie zasługują na uwzględnienie, albowiem pozwany nie przedstawił żadnych miarodajnych środków dowodowych, z których wynikałoby, że rzeczywiście warunki pogodowe uniemożliwiły planowe odbycie lotu.

Zdaniem sądu, pozwany jako przewoźnik w ramach wykonywanej przez siebie działalności gospodarczej niewątpliwie dysponuje dokumentami w postaci dzienników pokładowych maszyn dedykowanych do wykonania lotu, czy też dokumentacją potwierdzającą ograniczenia w ruchu powietrznym na danym obszarze, z których wynika zarówno przyczyna opóźnienia, jak też niemożność wykonania lotu w zaplanowanym terminie. Skoro pozwany dysponował takimi dowodami, lecz nie przedstawił ich w toku procesu, to musi ponieść negatywne konsekwencje takiego zachowania. Uprawnienie do przytaczania dowodów na poparcie swojego stanowiska oznacza bowiem, że należy je powołać bez zbędnej zwłoki w momencie, gdy powstaje rzeczowa konieczność ich powołania.

Zgodnie z ogólną zasadą ujętą w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z powoływanego faktu wywodzi skutki prawne. Na powódzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wnioski o oddalenie powództwa (tak: SN w orz. z dnia 20.04.1982 r., I CR 79/82, LEX nr 8416 i z dnia 13.10.2004 r., III CK 41/04, LEX nr 182092). Rolą Sądu jest natomiast przestrzegać zasady kontradyktoryjności i bezstronności, nie zaś zarządzanie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie (por. np.: orz. SN z dnia 17.12.1996 r., I CKU 45/96, OSNCP 1997/6-7/76).

Z ogólnikowych twierdzeń pozwanego, niepopartych żadnymi dowodami, nie wynika jakie konkretne zdarzenie było źródłem opóźnienia, ani tym bardziej by stanowiło ono zdarzenie zewnętrzne, pozostające poza kontrolą pozwanego lub niemożliwe do przewidzenia. Przedstawione zaś przez pozwanego wydruki, stanowią jedynie ogólne prognozy informujące o możliwości wystąpienia niekorzystanych warunków pogodowych na danym obszarze. Nie potwierdzają one jednak, aby warunki takie faktycznie wystąpiły, ani by spowodowały odwołanie lub opóźnienie jakichkolwiek lotów na danym obszarze, w tym także uniemożliwiły planowe wykonanie rejsu (...) z A. do W., zwłaszcza, że z przedstawionej przez powódkę siatki lotów (k. 42) zaplanowanych do wykonania w dniu 26 lipca 2018 roku nie wynika, aby w trakcie wykonywania rotacji lotów w danym dniu doszło do odwołania lub znacznego opóźnienia któregokolwiek z realizowanych lotów.

Powołanie przez pozwanego jedynie prognozy dotyczącej niebezpiecznych zjawisk pogodowych oraz komunikatu E. nie może zastępować postępowania dowodowego, ani zwalniać przewoźnika z obowiązku przedstawienia dowodów potwierdzających zaistnienie powołanych okoliczności, wykazania racjonalności podjętych działań oraz ich wpływu na zakłócenie lotu. Na ich podstawie nie sposób ustalić, że lot o nr (...) w dniu 26 lipca 2018 r. nie mógł się odbyć o planowanym czasie z uwagi na występujące wówczas na danym obszarze warunki atmosferyczne uniemożliwiające start samolotu. Są to ogólne prognozy dla określonych obszarów, które nie oznaczają, że loty w danych regionach zostały zupełnie odwołane z uwagi na możliwość wystąpienia bądź wystąpienie określonych zjawisk atmosferycznych. Jest to o tyle istotne, że przepisy rozporządzenia nakładają na przewoźnika wyraźnie obowiązek udowodnienia – a nie jedynie uprawdopodobnienia – nadzwyczajnych okoliczności, jeśli przewoźnik powołuje się na takowe jako przyczynę odwołania czy opóźnienia lotu. Tymczasem wydruki dołączone przez pozwanego do sprzeciwu co najwyżej uprawdopodobniają okoliczności, na które pozwany się powoływał. Natomiast żadną miarą nie stanowią dowodu na faktyczne zaistnienie niekorzystnych warunków pogodowych na trasie spornego lotu oraz na zaistnienie w tej konkretnej sprawie związku przyczynowego między tymi warunkami a opóźnieniem lotu. W konsekwencji, powołanie wskazanych dokumentów nie mogło prowadzić do zwolnienia przewoźnika z obowiązku przedstawienia dowodów potwierdzających zaistnienie przywołanych okoliczności oraz ich wpływu na zakłócenie przedmiotowego lotu.

Za dowód na okoliczności podnoszone przez pozwanego nie sposób również uznać listy nadzwyczajnych okoliczności, która stanowi otwarty i niewiążący katalog nadzwyczajnych okoliczności zarówno dla krajowych organów wykonawczych, jak i sądów. Jest ona dokumentem jedynie informacyjnym, niewyrażającym wiążącej opinii Komisji Europejskiej, lecz może stanowić pewną wskazówkę interpretacyjną przy ocenie zaistniałego zdarzenia. Nie może natomiast zastępować postępowania dowodowego, ani zwalniać przewoźnika z obowiązku przedstawienia dowodów potwierdzających zaistnienie przywołanych okoliczności. W rezultacie pozwany nie udowodnił, że w analizowanym przypadku miały miejsce „nadzwyczajne okoliczności”, które zwalniałyby go od odpowiedzialności na podstawie art. 5 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004 r.

Nadmienić należy również, że strona pozwana nie wykazała również w żaden sposób, że w związku z zaistnieniem przeszkód o charakterze pogodowym, podjęte zostały wszelkie dostępne czynności mające na celu minimalizację odczuwanych przez pasażerów skutków opóźnienia. W tym zakresie podkreślić należy, że pozwany nie zgłaszał inicjatywy dowodowej ani w zakresie wykazania działań podjętych na terenie lotniska w A. wobec pasażerów, ani w zakresie podjęcia prób zmiany planu lotu (w zakresie skorzystania z innego typu samolotu, czy zmiany trasy lotu), co pozwoliłoby pasażerom dotrzeć do miejsca docelowego w mniejszym opóźnieniu. Ostatecznie przyjęto więc, iż pozwany przewoźnik nie podjął działań mających na celu minimalizację niekorzystnych skutków związanych z wystąpieniem opóźnienia lotu i w związku z tym nie wykazał również istnienia drugiej z przesłanek uchylenia się od obowiązku wypłaty zryczałtowanego odszkodowania.

Mając na uwadze przedstawioną wyżej argumentację przyjęto, że zgłoszony przez pozwanego zarzut jest bezpodstawny. W związku z niezgłoszeniem przez stronę innych zarzutów mających na celu wykazanie niezasadności powództwa Sąd uznał, że powódce należy się zryczałtowane odszkodowanie przewidziane w art. 7 ust. 1 pkt b Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, w objętej pozwem wysokości 400 euro tytułem odszkodowania za opóźnienie lotu o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

W przedmiocie odsetek za opóźnienie sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Stosownie do art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania świadczenia. Ustawodawca nie określił terminu zapłaty odszkodowania za opóźniony lot. Żądanie zapłaty odsetek za opóźnienie uzależnione jest zatem od wcześniejszego wezwania do zapłaty. Pozwany został wezwany do zapłaty pismem z 27 sierpnia 2018 r., które zakreślało termin spełnienia świadczenia do dnia 3 września 2018 r. Jak wynika, z treści prezentaty umieszczonej na wskazanym powyżej wezwaniu, zostało ono odebrane przez pozwanego tego samego dnia.

Mając powyższe na uwadze, zasadne okazało się zasądzenie odsetek od dochodzonej kwoty od dnia 4 września 2018 r. do dnia zapłaty.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu, Sąd wydał w pkt II wyroku, w oparciu o zasadę odpowiedzialności za jego wynik, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Mając na uwadze fakt, że pozwany nie ostał się ze swą obroną w jakimkolwiek zakresie, zobowiązany jest do zwrotu powódce kosztów procesu. W niniejszym postępowaniu na koszty, jakie poniosła powódka składają się: opłata od pozwu w kwocie 30 zł, opłata za czynności profesjonalnego pełnomocnika procesowego będącego adwokatem w wysokości 900 zł ustalona na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym w dacie wytoczenia powództwa oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, tj. łącznie 947 zł.

S. P. 1 S.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem proszę doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.